

Ignas Dewitte.

“Zoon van wijlen Georges en Yvonne Dewitte-Watteyn. Priester van het bisdom Brugge. Geboren te Lauwe op 8 april 1933 en godvruchtig overleden te Brugge op 21 december 2013, gesterkt door het heilig zieksacrament.” Aldus het gedachtenisprentje. En dan verder, van iemand die ‘nonkel’ mocht zeggen tegen Ignas:

“Je had gevraagd om het tijdens je afscheidsviering niet te veel over jou te hebben maar over het geloof in de Kerk. Maar net door de persoon die je was gingen mensen opnieuw geloven in een nieuwe Kerk die het opneemt voor de kleinsten, de armsten, de vluchtelingen, asielzoekers en ontheemden. Door je ongelooflijke luisterbereidheid en minzaam respect voor iedereen zette je anderen ertoe aan om mee te helpen bouwen aan een betere wereld. Wij hadden het geluk dat je ‘onze nonkel pastoor’ van de familie was. Je hebt ons gedoopt en getrouwd, je maakte jubileums mee en je hebt familieleden begraven. Je hielp ons overeind na de eerste buiklandingen.”

Wat dat laatste ook mag betekenen! En dan vooraan die foto, met de onafscheidelijke pijp en een glimlach die uitdrukt wat daarnet genoemd werd: zijn *ongelooflijke luisterbereidheid* en zijn minzaam *respect* ...

Het moest niet te veel over hem gaan, in zijn uitvaartmis in de kathedraal. En zo is het ook gebeurd. Het moest niet te veel over hem gaan, en ook daarvan getuigt het gedachtenisprentje. Alleen twee data: geboorte en overlijden. Geen datum van zijn priesterwijding, geen curriculum van zijn ‘loopbaan’ als priester. Gelukkig vond ik nog ons bisdomblad Ministrando van januari 2014 om die dingen in kaart te brengen.

- Tot priester gewijd te Roeselare op 3 april 1959 (vijf dagen voor hij 26 zou worden, enkele maanden na de aankondiging van een nieuw concilie)
- Hij was licentiaat klassieke filologie (ik heb hem daar nooit mee horen pochen)
- Was drie jaar leraar op het college te Izegem
- Werd in 1962 benoemd tot studentenaalmoezenier, en bleef dat gedurende 17 jaar (tot zijn 46^e!); eerst in Leuven, daarna in Kortrijk, en daarna weer in Leuven.
- In 1979 kwam hij in de ‘gewone’ parochiepastoraal terecht: drie jaar in Kortrijk, elf jaar als deken in Menen en vanaf 1993 in Brugge. Hij ging op pensioen toen hij 75 geworden was (maar bleef actief betrokken op mens en wereld tot zijn laatste snik)

Hij was al 9 jaar priester toen ik met hem mocht kennismaken: hij was toen al een tijdje studentenpastoor en mocht voor ons een retraite preken, in de abdij van West-Vleteren, bij onze diakenwijding, enkele maanden voor de priesterwijding. Dat was in het voorjaar van 1968, dus enkele jaren na het concilie. En het deed deugd, dat weet ik nog!

Vermoedelijk hoorden wij toen al het refrein waarmee hij stevast de vernieuwing van het concilie i.v.m. de kerk samenvatte: *ondersteboven* en *binnenstebuiten*. Binnenstebuiten: niet langer met zichzelf bezig, maar met de zorgen van de mensen, “gaudium et spes”, de vreugden en de hoop van de mensen, even goed als hun zorgen en verdriet, zullen die van de Kerk zijn – zo heette het. En ondersteboven: niet langer topdown, de Kerk niet langer als clerus en hiërarchie, maar als gemeenschap, “volk van God”.

Tweede moment van ontmoeting: het “Open beraad West-Vlaamse priesters en leken” eind de jaren zestig, dat plaatsvond in het inmiddels ter ziele gegane “Licht en ruimte” – daarvan was hij een van de gangmakers. In de universitaire parochies waar het nieuwe kerkmodel al volop uitgetoetst. Met vergaderingen en gespreksgroepen, waarin ‘leken’ (dit is letterlijk: zij die er niet veel van afweten) met elkaar mochten in gesprek gaan, i.p.v. braaf te beluisteren wat “de Kerk” hen voorhield.

Derde moment. In 1985 komt paus Johannes Paulus II naar ons land, en lanceert de term 'nieuwe evangelisatie', om Europa opnieuw 'christelijk' te laten worden. Daartoe moest het geloof opnieuw goed uitgelegd worden, vonden ook de bisschoppen, en niet lang daarna verscheen het "Geloofsboek". Met enkelen waren we daar niet zo gelukkig mee, dachten dat evangelisatie meer te maken had met wat Bonhoeffer de 'navolging' noemt, en zetten een denk- en zoekproces op dat twee jaar zou duren, en waaruit "Evangelisatie Levensnabij" is ontstaan. Ignaas sprong eind augustus 1985 al op de boot, en was een trouwe aanwezige op onze maandelijkse bijeenkomst in Roeselare. Hij was ondertussen al deken in Menen, en een sterke stem in de priesterraad. En had geen vijanden. Hij verstond immers de kunst om het oneens te zijn, grondig oneens soms met wat van boven naar ons toekwam, maar maakte dit duidelijk zonder iemand aan te vallen. Die minzaamheid van hem! Als hij zijn mond opendeed, mocht je ervan op aan dat wat hij zei helder en ter zake zou zijn.

Niet toevallig was het ook de werkgroep rond echtgescheidenen waarvan hij de gangmaker werd, samen met Nora De Jonghe en André Maes. Aandacht voor mensen die in de kou stonden, en kerkelijk gezien in de kou werden gezet. En niet alleen *voor* hen, maar *met* hen. Aandacht voor *de structurele aanpak* (concrete voorstellen voor het beleid mee uitwerken en verdedigen op de juiste plaatsen) en tegelijk aandacht voor *de heel concrete mens* – zo was Ignaas. Een zeer goede herder.

Een anekdote. Op zijn uitvaart zag ik een oud-leerling van mij terug, van begin van de jaren '70. Plots wist ik waarom die daar was – wat hij ook bevestigde. Toen hijzelf in het voorlaatste jaar zat, was een oudere broer van hem die aan de Kulak zou beginnen, tijdens de jaarlijkse initiatieweek van de studentenparochie in Anseremme, verdronken in de Maas. Ignaas, als een trouwe herder, was nadien nog vele malen bij zijn ouders langsgegaan ...

Vierde scharniermoment. Nog eens tien jaar later, toen in januari 1995 bisschop Jacques Gaillot werd afgezet als bisschop van Evreux: de bisschop van "Als de Kerk niet dient, dient zij tot niets." Ignaas was er weer bij, in het heetst van de strijd. Samen de wake voorbereiden die we in de kathedraal zouden houden, de petitie opstellen. En hij, als de meest 'gezaghebbende' onder ons (ondertussen al pastoor in Brugge), zou de petitie afgeven aan de bisschop nadien. Heel vriendelijk, maar tegelijk heel duidelijk! Op de bres voor een andere goede herder.

Ik vermoed dat hij mee aan de oorsprong staat van wat nu de 'Romerozaal' heet in het parochiaal centrum van Sint-Anna hier in Brugge. Om nog een andere goede herder te gedenken, die zijn leven gaf voor zijn schapen – die niet als een huurling op de vlucht ging toen hij met de dood bedreigd werd ...

Zowat een jaar voor zijn dood ontmoette ik Ignaas toevallig op de trein. We stapten 's morgens allebei op in het station hier te Brugge. Hij ging weer naar Luik, voor zijn maandelijks bezoek, zo vertelde hij, aan een jonge man die ooit bij hem onderdak had gekregen, en die daar nu woonde. Nee, het was bij Ignaas niet zoiets van "uit het oog, uit het hart". Zijn menselijkheid had een sterk geheugen ...

Maar wat vertel ik hier over Ignaas? Ik, die hem eigenlijk alleen gekend heb als een oudere broer, een wijze broer bij wie ik gemakkelijk wat mij bezielde kwijt kon, om dit vervolgens te laten corrigeren – vaak in de richting van de geweldloosheid, de minzaamheid. Luister liever naar iemand die bij hem als priester-in-spe stage mocht lopen, of iemand die in een parochieteam dag na dag met hem mocht samenwerken. Zoals Marie-Jeanne Vernieuwe ...

Jan Vanden Berghe

De Lier, 8 november 2015

Uit dankbaarheid voor Ignaas

Waarin blijven onze dierbare overledenen tot ons vandaag nog spreken?

Waarin blijft Ignace vandaag nog tot mij spreken?

Ik heb het geluk gehad - en ik leg de nadruk op 'geluk gehad' - 15 jaar met Ignaas op onze Sint-Annaparochie en later op de H. Familieparochie te mogen samenwerken.

Wat mij heel erg getroffen heeft in de persoon van Ignaas, is de manier waarop hij naar mensen luisterde.

Ik heb dit ervaren in persoonlijke contacten, maar ook in ontelbare vergaderingen.

Niet wat hij dacht of voelde, stond voorop;

wel wat in de mensen voor hem, om heen omging, gebeurde.

Ignaas kon zich a.h.w. leeg maken,

om er op dat moment helemaal te zijn voor de andere.

Ignaas peilde naar de diepte van wat je zei.

Hij hoorde je gevoelens, je onuitgesproken gedachten.

En we weten dat wat achter de woorden steekt, vaak veel belangrijker is dan wat gezegd wordt.

Ik heb me nooit opgesloten geweten in oordelen, vooroordelen, schema's.

Ignaas luisterde open, geïnteresseerd.

Ik kan amper beschrijven welk gevoel dit gaf: een gevoel van erkenning.

Je mocht er zijn, zoals je was. Je werd gehoord.

Vanuit dit luisteren ging hij in gesprek.

En wij weten dat het een intelligent, een wijs spreken was,

steeds zoekend om de ander tot zijn recht te laten komen,

steeds zoekend om dichterbij het schone, het ware, het goede te komen.

Zo maakten we Ignaas ook mee in de talloze parochiale vergaderingen.

Is hij de vergadering modereerde, zat hij aan het uiteinde van de tafel. Wat denken jullie? Hoe zien jullie dit of dat? Zo begon hij dikwijls, toen we een onderwerp aanpakten.

Luisteren naar anderen stond voorop. Hij daagde ons uit. Hij had een groot vertrouwen in ons. Hij wilde uit ons halen, wat in ons zat.

Om het Bijbels uit te drukken: hij geloofde dat de Geest in iedereen werkzaam was.

Alweer: het moest niet worden wat hij wilde, hoe hij het zag.

Neen, wat je aanbracht werd serieus genomen, hij boorde dieper: leg het nog wat uit.

En in die uitwisseling werd je inbreng op zijn waarde en haalbaarheid getoetst.

En juist door zijn luisterende houding kwamen wij tot een dialoog die resulteerde in mooie inzichten, in waardevolle resultaten.

Door die luisterende houding heeft Ignaas mensen bij elkaar gebracht. Door zijn luisterende aanwezigheid heeft hij mensen bij elkaar gehouden. Wij weten dat veel conflicten en onenigheid voortkomen uit 'niet gehoord worden'. Hij was de herder die zijn schapen bijeenhield. Onze parochiegemeenschap was de mooiste vrucht; zij wortelde in Ignaas' luisterende houding.

En ook dit: luisteren was voor Ignaas geen vrijblijvende bezigheid.

Luisteren betekende ook handelen.

Hij trok er de consequenties uit en deed iets.

Waar nodig liet hij niet na zijn nek uit te steken.

Door zijn manier van luisteren heeft Ignaas veel mensen vrijheid gegeven, heeft hij voor velen de poort geopend naar menselijkheid. Hij haalde het beste uit de mens naar boven.
Mensen aan zichzelf terugschonken, dat had Ignaas op het oog.

Zo wil ik het samenvatten:

Ignaas luisterde naar de Schrift; hij luisterde naar mensen. Hij luisterde naar wat in de wereld gebeurde en hij luisterde in het bijzonder naar de stem van de kwetsbaren. Dit was het geheim van zijn vruchtbaar engagement.

‘Als de kerk niet dient, dient zij tot niets’ zei Gaillot.

Vanuit mijn ervaring met Ignaas zou ik vandaag deze zin als volgt willen parafraseren, aanvullen:

‘Als de kerk niet Luistert (Luistert met hoofdletter - het echte luisteren), en vandaar uit niet dient, dient zij tot niets’.

Marie Jeanne Vernieuwe
De Lier, 8 november 2015